

ที่ พร ๐๐๒๓.๓/ว ๓๘๐๓

ศาลากลางจังหวัดแพร่
ถนนไชยบูรณ์ พร ๕๕๐๐๐

๒ ตุลาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์แจ้งเวียนแนวทางการปฏิบัติเกี่ยวกับการประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ
เรียน นายอำเภอ ทุกอำเภอ และนายกเทศมนตรีเมืองแพร่

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือกรมอนามัย ที่ สธ ๐๙๔๕.๐๔/๖๗๔๖ ลงวันที่ ๕ กันยายน ๒๕๖๐
จำนวน ๑ ชุด

ด้วยได้รับแจ้งจากกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นว่ากรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข ได้ชี้แจงแนวทางการปฏิบัติเกี่ยวกับการประกอบกิจการที่เกี่ยวข้องกับข้าวและอาหารสัตว์สำเร็จรูป เพื่อจำหน่าย ตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข เนื่องจากได้รับข้อหารือจากราชการส่วนท้องถิ่นหลายแห่ง เกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น จึงได้แจ้งแนวทางปฏิบัติให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ถือปฏิบัติให้เป็นไปแนวทางเดียวกัน ทั้งนี้ สามารถดาวน์โหลดแนวทางการปฏิบัติเกี่ยวกับการประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขเพิ่มเติมได้ที่เว็บไซต์ศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุข <http://laws.anamai.moph.go.th> รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อทราบและถือปฏิบัติต่อไป สำหรับอำเภอขอให้แจ้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ในพื้นที่ทราบต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายศศิณี พัฒนภิมย์)

ท้องถิ่นจังหวัดแพร่ ปฏิบัติราชการแทน

ผู้ว่าราชการจังหวัดแพร่

สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัด

กลุ่มงานส่งเสริมและพัฒนาท้องถิ่น

โทร. ๐๕๔-๕๓๔๑๑๙ ต่อ ๓๐๖

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
เลขรับ..... 12285
วันที่ - ๕ ก.ย. ๒๕๖๐
เวลา.....
กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข
ถนนติวานนท์ จังหวัดนนทบุรี ๑๑๐๐๐

ที่ สธ ๐๙๔๕.๐๔/๖๗๕๖

๕ กันยายน ๒๕๖๐

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์แจ้งเวียนแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ
เรียน อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ เรื่อง การประกอบ
กิจการรถเกี่ยวข้าวขนาดข้าว
๒. แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ เรื่อง การประกอบ
กิจการสะสมอาหารสัตว์สำเร็จรูปเพื่อจำหน่าย

ด้วยกรมอนามัย ได้รับข้อหารือจากราชการส่วนท้องถิ่นหลายแห่งเกี่ยวกับการประกอบกิจการ
รถเกี่ยวข้าวขนาดข้าว และการสะสมอาหารสัตว์สำเร็จรูปเพื่อจำหน่าย ว่าเข้าข่ายเป็นการประกอบกิจการที่เป็น
อันตรายต่อสุขภาพ ตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ พ.ศ. ๒๕๕๘
หรือไม่

กรมอนามัย จึงขอชี้แจงแนวทางการปฏิบัติเกี่ยวกับการประกอบกิจการรถเกี่ยวข้าวขนาดข้าว
และการสะสมอาหารสัตว์สำเร็จรูปเพื่อจำหน่าย ตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข เพื่อให้ราชการ
ส่วนท้องถิ่นได้ถือปฏิบัติให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน ในกรณีนี้ จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในการแจ้งเวียน
แนวทางการปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข ไปยังราชการส่วนท้องถิ่นในสังกัดของท่าน
เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติงานต่อไป รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ทั้งนี้ สามารถดาวน์โหลดแนวทาง
ปฏิบัติเกี่ยวกับการประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขเพิ่มเติมได้ที่
เว็บไซต์ศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุข <http://laws.anamai.moph.go.th>

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และขอความอนุเคราะห์ในการแจ้งเวียนแนวทางปฏิบัติให้แก่
ราชการส่วนท้องถิ่นในสังกัดหน่วยงานของท่านด้วย จะเป็นพระคุณ

ขอแสดงความนับถือ

๑๕๙ ๗๕๐

(นายดนัย ธีวันดา)

รองอธิบดีกรมอนามัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิบดีกรมอนามัย

กองพัฒนาและส่งเสริมการบริหารงานท้องถิ่น
เลขรับ..... 10745
วันที่ - ๕ ก.ย. ๒๕๖๐

ศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุข

โทรศัพท์ ๐ ๒๕๕๐ ๔๒๑๙

โทรสาร ๐ ๒๕๕๑ ๘๑๘๐

สสส.
เลขรับ..... 2739
วันที่ ๑๑ ก.ย. ๒๕๖๐
เวลา.....

แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ

การประกอบกิจการรถเกี่ยวข้าวขนาดข้าว

๑. พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ มีเจตนารมณ์ในการคุ้มครองสุขภาพของประชาชนและการอนามัยสิ่งแวดล้อม ในการพิจารณาการประกอบกิจการจึงควรพิจารณาถึงความเสี่ยงและผลกระทบต่ออาคารซึ่งพองประชาชนเป็นสำคัญ กระทรวงสาธารณสุข จึงได้ออกประกาศกระทรวง เรื่อง กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ พ.ศ. ๒๕๕๘ กำหนดให้การประกอบกิจการสีข้าว ขนาดข้าวด้วยเครื่องจักร เป็นกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ประเภทที่ ๕ (๔) เมื่อพิจารณาจากคำหรือข้อความตามตัวบทกฎหมาย “การสีข้าว ขนาดข้าวด้วยเครื่องจักร...” สามารถตีความครอบคลุมถึงได้ และพิจารณาจากลักษณะของกิจกรรม การให้บริการที่มีความเสี่ยงและอาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อสุขภาพของผู้ปฏิบัติงาน ผู้รับบริการ ชุมชน และสิ่งแวดล้อม จึงเห็นว่า การประกอบกิจการรถเกี่ยวข้าวขนาดข้าวด้วยเครื่องจักร เข้าข่ายเป็นกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ พ.ศ. ๒๕๕๘ ประเภทที่ ๕ (๔) การสีข้าว ขนาดข้าวด้วยเครื่องจักร หรือแบ่งบรรจุข้าวด้วยวิธีใดๆ ก็ตาม ซึ่งการควบคุมการประกอบกิจการรถเกี่ยวข้าวขนาดข้าวที่มีลักษณะเป็นการให้บริการนอกสถานที่ ผู้ประกอบกิจการต้องได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นก่อนเริ่มดำเนินกิจการ ตามมาตรา ๓๓ แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ กล่าวคือ หากผู้ประกอบกิจการนำรถเกี่ยวข้าวขนาดข้าว ไปให้บริการ ณ ห้องที่ใด ผู้ประกอบกิจการต้องขอรับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นของราชการ ส่วนท้องถิ่นนั้นๆ ทุกแห่งที่ไปให้บริการ หากฝ่าฝืนจะต้องระวางโทษตามมาตรา ๗๑ เว้นแต่ ราชการส่วนท้องถิ่นนั้นๆ จะไม่มีข้อบัญญัติของท้องถิ่นควบคุมการประกอบกิจการประเภทดังกล่าว และหากเกิดปัญหา ผู้คนละอองจากการเกี่ยวข้าวหรือขนาดข้าว หรือเสียงดังจากการทำงานของรถเกี่ยวข้าวหรือขนาดข้าวในระหว่างการประกอบกิจการนั้น อันอาจก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ผู้อยู่อาศัยในบริเวณใกล้เคียงหรือผู้ที่ต้องประสบเหตุ นั้น เจ้าพนักงานท้องถิ่นสามารถใช้อำนาจตามมาตรา ๒๗ หรือมาตรา ๒๘ แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ ในการจัดการเหตุรำคาญที่เกิดขึ้นได้

๒. พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๓๒ ให้อำนาจราชการส่วนท้องถิ่น ออกข้อกำหนดของท้องถิ่นกำหนดประเภทกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพตามมาตรา ๓๑ บางกิจการหรือทุกกิจการให้เป็นกิจการที่ต้องถูกควบคุมภายในเขตพื้นที่ และกำหนดหลักเกณฑ์เงื่อนไขทั่วไปสำหรับให้ผู้ดำเนินกิจการปฏิบัติตามเกี่ยวกับการดูแลสภาพหรือสุขลักษณะของสถานที่ที่ใช้ดำเนินกิจการ รวมถึงมาตรการป้องกันอันตรายต่อสุขภาพ และมาตรา ๖๓ บัญญัติให้ราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออกข้อกำหนดของท้องถิ่นกำหนดค่าธรรมเนียมตามหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข และไม่เกินอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวง ซึ่งกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมการออกใบอนุญาต หนังสือรับรองการแจ้งและการให้บริการในการจัดการสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอย พ.ศ. ๒๕๕๙ ข้อ ๒ กำหนดให้ราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออกข้อกำหนดของท้องถิ่นกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมตามมาตรา ๖๓ ในการออกใบอนุญาตตามมาตรา ๑๙ มาตรา ๓๓ มาตรา ๓๔ มาตรา ๓๘ และมาตรา ๔๑ วรรคสอง ซึ่งต้องไม่เกินอัตราค่าธรรมเนียม ดังต่อไปนี้ (๒) ใบอนุญาตดำเนินกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพตามประเภทที่มีข้อกำหนดของท้องถิ่นกำหนดให้เป็นกิจการที่ต้องมีการควบคุมภายในท้องถิ่นตามมาตรา ๓๒ (๑) ในลักษณะที่เป็นการค้า ตามมาตรา ๓๓ ฉบับละ ๑๕,๐๐๐ บาท ดังนั้น กฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข จึงให้อำนาจราชการส่วนท้องถิ่นในการออกข้อกำหนดของท้องถิ่น เพื่อเรียกเก็บค่าธรรมเนียมใบอนุญาตประกอบกิจการตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขได้ โดยราชการส่วนท้องถิ่นนั้นจะต้องออกข้อกำหนดของท้องถิ่นกำหนดให้การประกอบกิจการสีข้าว ขนาดข้าวด้วยเครื่องจักร เป็นกิจการ...

เป็นกิจการที่ต้องถูกควบคุมตามมาตรา ๓๒ แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ เสียก่อน และกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมไว้ท้ายข้อกำหนดของท้องถิ่น แต่ทั้งนี้ ต้องกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมไม่เกินกว่าอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวงฯ โดยควรกำหนดให้สอดคล้องกับสภาพทางเศรษฐกิจและสังคม ตามบริบทของแต่ละพื้นที่ด้วย

(ที่มา : มติการประชุมคณะกรรมการและขับเคลื่อนการปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข เมื่อวันที่ ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๖๐)

แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ

การประกอบกิจการสะสมอาหารสัตว์สำเร็จรูป

ตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ พ.ศ. ๒๕๕๘ กำหนดให้การประกอบกิจการประเภทที่ ๒ (๖) การผลิต โม่ ปั่น บด ผสม บรรจุ สะสม หรือกระทำการอื่นใดต่อสัตว์หรือพืช หรือส่วนหนึ่งส่วนใดของสัตว์หรือพืชเพื่อเป็นอาหารสัตว์หรือส่วนประกอบของอาหารสัตว์ เป็นกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ซึ่งมีขอบเขตความหมายว่า สถานที่ที่ทำการผลิต โม่ ปั่น บด ผสม บรรจุ สะสม หรือกระทำการอื่นใดต่อสัตว์ทั้งตัว หรือพืชทั้งต้น หรือส่วนหนึ่งส่วนใดของสัตว์หรือพืช เพื่อเป็นอาหารสัตว์ โดยตรงหรือเป็นส่วนประกอบของอาหารสัตว์ โดยมีหลักในการพิจารณาดังนี้

๑. พิจารณาจากคำหรือข้อความตามตัวบทกฎหมาย กล่าวคือ “การผลิต โม่ ปั่น บด ผสม บรรจุ สะสม หรือกระทำการอื่นใดต่อสัตว์หรือพืช หรือส่วนหนึ่งส่วนใดของสัตว์หรือพืชเพื่อเป็นอาหารสัตว์หรือส่วนประกอบของอาหารสัตว์” เป็นกระบวนการหรือวิธีการซึ่งกระทำต่อวัตถุดิบที่จะนำมาเป็นอาหารสัตว์หรือส่วนประกอบของอาหารสัตว์ ดังนั้น จึงมีขอบเขตความหมายที่ไม่ครอบคลุมถึงการกระทำเกี่ยวกับอาหารสัตว์สำเร็จรูปที่พร้อมจำหน่าย

๒. พิจารณาจากลักษณะของกิจกรรมหรือการกระทำที่มีความเสี่ยงและอาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อผู้ปฏิบัติงาน ลูกค้า ชุมชนหรือสิ่งแวดล้อม คือ สถานที่ตั้งของสถานประกอบกิจการ ขั้นตอนและกระบวนการผลิต ซึ่งอาจเป็นแหล่งของสัตว์และแมลงนำโรค ก่อให้เกิดฝุ่นจากการโม่ บด ผสม วัตถุดิบ การบรรจุอาหารสัตว์ เสียงดังจากการใช้เครื่องจักรและอุปกรณ์ กลิ่นเหม็นจากการจัดเก็บวัตถุดิบ หรือน้ำเสียจากการประกอบกิจการ แต่อาหารสัตว์สำเร็จรูปได้ถูกบรรจุอยู่ในภาชนะบรรจุที่มิดชิด เช่น กระจง ก่อง ถุง หรือกระสอบ เป็นต้น ซึ่งมีกฎหมายว่าด้วยการควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์ ควบคุมเกี่ยวกับคุณภาพหรือมาตรฐานของภาชนะบรรจุอาหารสัตว์ ตลอดจนการเก็บรักษาอาหารสัตว์ ดังนั้น การสะสมอาหารสัตว์ไว้เพื่อจำหน่าย จึงไม่ถูกกำหนดให้เป็นกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข

สถานที่เก็บสะสมอาหารสัตว์สำเร็จรูปเพื่อจำหน่าย จึงไม่เข้าข่ายเป็นกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ พ.ศ. ๒๕๕๘ แต่อย่างไรก็ตาม แม้การประกอบกิจการดังกล่าวจะไม่ต้องได้รับใบอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข แต่ผู้ประกอบการจะต้องมีการเก็บสะสมอาหารสัตว์สำเร็จรูปให้ถูกสุขลักษณะ เพื่อไม่ให้เกิดกลิ่นเหม็นหรือเป็นแหล่งพาหะและแมลงนำโรคจนเป็นเหตุรำคาญแก่ผู้อยู่อาศัยอยู่ในบริเวณใกล้เคียง ซึ่งหากการดำเนินการดังกล่าวก่อให้เกิดเหตุรำคาญแก่ผู้อยู่อาศัยในบริเวณใกล้เคียง เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองสถานที่นั้นระงับเหตุรำคาญภายในเวลาอันสมควรตามที่ระบุไว้ในคำสั่งได้ตามมาตรา ๒๘ แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ หากผู้ประกอบการฝ่าฝืนคำสั่งจะต้องระวางโทษตามมาตรา ๗๔